

Škola v přírodě základní školy: vymezení a povinnost zajistit BOZ žáků

PhDr. Mgr. Monika Puškinová, Ph.D.

Modelová situace 1: Odlišení „školy v přírodě“ a „zotavovací akce“

Ředitel Základní školy Logos organizuje „sportovní výjezd žáků“. Potřebuje určit podmínky, za kterých se žák může výjezdu zúčastnit. Přitom ztroskotává hned na začátku, tj. při definování akce, kterou škola plánuje. Neví, zda jsou pojmy „škola v přírodě“ a „zotavovací akce“ synonyma, nebo je nutné je důsledně odlišovat.

Pojmy „škola v přírodě“ a „zotavovací akce“ nejsou synonyma. Jedná se o odlišné instituty definované zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Podle § 8 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je **zotavovací akcí organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě i získat specifické znalosti nebo dovednosti. Zotavovací akce se může skládat z více běhů. Pro účely účasti na zotavovací akci se za dítě ve věku do 15 let považuje i dítě, které v kalendářním roce, kdy je zotavovací akce pořádána, dovrší věk 15 let.**

Podle § 8 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je **školou v přírodě zotavovací pobyt bez přerušení vzdělávání dětí mateřské školy nebo žáků základní školy, který organizuje mateřská nebo základní škola.**

Závěr: Jestliže má při „výjezdu žáků“ probíhat zotavování žáků a současně má probíhat základní vzdělávání podle ŠVP, jedná se o školu v přírodě. Ředitel školy proto musí zjistit podmínky účasti žáka na škole v přírodě na dobu delší než 5 dnů (§ 9 zákona odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a na dobu do 5 dnů.

Modelová situace 2: Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků

Ředitel Základní školy Logos organizuje „krátkou“ školu v přírodě (5 dnů). Agentura škole nabízí „školu v přírodě na klíč“ včetně programu pro žáky na dobu mimo výuku.

Ředitel školy určuje pedagogickým pracovníkům směny, ve kterých budou na škole v přírodě pracovat (zajišťovat přímou pedagogickou činnost nebo dohled nad žáky). Přitom řeší otázku, zda musí i v době „mimo výuku“ (na kterou by připadl program zajištěný agenturou) zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků a zda má na tuto dobu rozepsat pracovní směny pedagogických pracovníků zajišťujících dohled.

V době školy v přírodě základní škola poskytuje vzdělávání podle ŠVP nebo probíhají činnosti přímo související se vzděláváním (činnosti „mimo výuku“). Proto je nutné aplikovat pravidlo dané § 29 odst. 2 školského zákona:

Školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytují žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví [zdůrazněno autorkou].

Povinnosti zajistit bezpečnost a ochranu zdraví (dále jen „BOZ“) žáků na škole v přírodě se nemůže škola „zbavit“ a přenést ji na jinou osobu (např. na agenturu), a to ani smluvně. Proto musí základní škola po celou dobu trvání školy v přírodě (včetně doby „mimo výuku“) zajistit BOZ žáků, a to dle uvážení ředitele. Pokud podmínky školy v přírodě, intelektová a volní vyspělost žáků vyžadují zajištění BOZ žáků ve formě dohledu nad žáky, musí jej vykonávat zaměstnanci - pedagogičtí pracovníci v době tzv. nepřímé pedagogické činnosti.

Lze předpokládat, že v týdnu, na který připadá škola v přírodě, se zaměstnanci (pedagogickému pracovníkovi) změní rozvrh týdenní pracovní doby. S jeho změnou je zaměstnavatel povinen zaměstnance (pedagogického pracovníka) seznámit nejpozději 2 týdny před začátkem období, na něž je pracovní doba rozvržena, pokud se nedohodne se zaměstnancem na jiné době seznámení.